

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu	HUDOBNÁ VÝCHOVA
Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Časový rozsah výučby podľa i-ŠVP + i-ŠkVP	0 + 1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník /Trieda	deviaty/ IX.
Škola	ZŠ Školská 840, 930 37 Lehnice
Názov ŠkVP	Inovovaný ŠkVP pre nižšie stredné vzdelávanie ISCED2 na ZŠ Lehnice
Stupeň vzdelania	ISCED 2 - nižšie sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Učebné osnovy vychádzajú zo vzdelávacieho štandardu i-ŠVP príslušného predmetu. Dostupné na:

http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/hudobna-vychova_nsv_2014.pdf

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hudobná výchova je spoločenský, organizovaný, cieľavedomý proces hudobného rozvoja jedinca a je rozhodujúca pri *odovzdaní* a *sprostredkovaní* hudby novým generáciám, pričom zohráva dôležitú úlohu aj ako jedna z foriem realizácie tvorivosti každého človeka.

Spoločná úloha predmetov vo vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra je sprostredkovať žiakom národné a svetové kultúrne dedičstvo a takto zvýšiť všeobecnú vzdelanosť národa.

Hudobnosť národa neurčuje niekoľko desiatok vynikajúcich interpretov, ale viacgeneračná vrstva zanietenej percipientov hudby. Jediné hudobné výchova na základnej škole pokrýva celú populáciu, preto jej kvalita je mimoriadne dôležitá a chápeme ju aj ako *výchovu človeka*.

Dôraz sa kladie na výchovu hudbou s rešpektovaním výchovy k hudbe. Hudobné prejavy a počúvanie hodnotnej hudby znamená nenahraditeľný prostriedok formovania osobnosti najmä vo sfére jej emocionalizácie. Hudobná výchova umožňuje žiakovi tvorivo si osvojovať hudbu a spoznávať hudobné umenie v kontexte s inými druhmi umenia.

Základnými prostriedkami hudobno-výchovnej práce sú rozmanité hudobné činnosti, ktoré podporujú celkovú hudobnosť žiakov, ich záujem o hudbu, rozvíjanie ich individuálnych schopností, emocionálnej inteligencie, tvorivého myslenia s využitím špecifik národnej, regionálnej a svetovej hudobnej kultúry. Formuje estetický, citový a morálny základ osobnosti žiakov s dôrazom na sebauvedomovanie, sebauvýchovu a sebareflexiu, porozumenie a solidaritu pre ochranu prírody, kultúrnych hodnôt Slovenska a vlastného regiónu, toleranciu k iným kultúram a národom. Utvára a rozvíja hudobno-estetické schopnosti, zručnosti, vedomosti, návyky, skúsenosti, názory a vlastné postoje žiakov pri prehĺbovaní hudobného zážitku aj na uvedomené vnímanie a na aktívny hudobný prejav. HUV posilňuje hodnotovú a vkusovú orientáciu žiakov, rozvíja schopnosť vytvárať a obhajovať svoje hodnoty, no súčasne rešpektovať aj hodnoty iných.

V intenciách tvorivo – humánnej výchovy a vzdelávania je **hlavným zámerom hudobnej výchovy** *optimálne formovanie osobnosti a efektívne rozvíjanie hudobnosti žiaka tak, aby si aj prostredníctvom komunikácie s hudbou vytvoril svoj progresívny a kreatívny spôsob bytia pre život v 21.stor.*

Význam hudobnej výchovy a jej miesto v hierarchii vyučovacích predmetov závisí od toho, ako sa vo formovaní osobnosti jedinca uplatňuje hudobno-výchovný proces so svojimi špecifikami a ako prispeje k priblíženiu sa či k dosiahnutiu **ideálu**, ktorý je definovaný v Konceptii rozvoja výchovy a vzdelávania v SR v projekte Milénium ako človek.

Vzájomným pôsobením činnostného, tvorivého a objaviteľského princípu hudobná výchova vytvára predpoklady na poskytovanie zážitkov, radosti, pozitívnych životných podnetov tak, aby sa hudba stala súčasťou života žiakov. Robí tak prostredníctvom tradičných hudobných činností (vokálno-intonačné, inštrumentálne, hudobno-pohybové, /reprodukčné a produkčné/, percepčné činnosti) rozšírených o hudobno-dramatické činnosti. Hudobno-dramatické činnosti chápeme ako integráciu hudobných činností so slovnými, výtvarnými a pohybovými prejavmi, a to prostredníctvom hier, experimentovania, tvorivej dramatiky na báze zážitkového učenia. Pri týchto činnostiach žiaci využívajú skúsenosti,

vedomosti a zručnosti z iných vyučovacích predmetov ako aj skúsenosti z riešenia z rôznych problémov detského života. V tejto súvislosti pôjde predovšetkým o zážitky z hudby, o participáciu na jej vzniku v podmienkach pre žiaka najprirodzenejších – pri dramatickej hre.

Komplexne poňaté hudobné činnosti vytvárajú podmienky hudobného vzdelania žiakov a obohatia estetickú, morálnu a intelektuálnu stránku ich osobnosti. Treba ich usmerňovať tak, aby prinášali radosť a možnosť sebarealizácie.

Hudobná edukácia v nižšom strednom vzdelávaní predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie hudobnej edukácie primárneho stupňa. Hudobnú edukáciu možno vymedziť tromi prvkami: hudobné umenie – obsah, hudobné schopnosti (zručnosti, návyky) – cieľ a hudobné činnosti – metóda, prostriedok rozvoja hudobných schopností, pochopenia princípov hudby, realizácia hudobného umenia. Sekundárnym obsahom predmetu je umenie, estetika, kreativita, sekundárnym cieľom rozvoj kľúčových kompetencií – komplexný rozvoj osobnosti, všeobecných ľudských kvalít. Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným a činnostným, na nižšom strednom stupni sa rozširuje o kognitívny rozmer – uvedomelé prenikanie do štruktúry hudobného diela, hudobno-teoretický a hudobno-historický rozmer, ako konklúzia predchádzajúcej hudobnej činnosti, praktickej hudobnej skúsenosti.

Tak ako v primárnom vzdelávaní, aj v sekundárnom vzdelávaní dodržiujeme postup: od hudobných zážitkov k poznatkom a vedomostiam a cez ne k transferu pri vnímaní a interpretovaní nových umeleckých diel. **Hudobno-výchovný proces musí zásadne vychádzať z hudby a smerovať opäť k nej, hudba má byť prameňom zážitkov i vedomostí.**

CIELE VYUČOVACIEHO PREDMETU

Cieľom vzdelávacej oblasti umenie a kultúra je pochopenie vlastnej kultúry a zmysel pre identitu, ktorá je základom rešpektovania rozmanitosti kultúrneho vyjadrovania.“

Ciele predmetu možno rozdeliť na špecifické hudobné ciele, špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity a sekundárne ciele.

Špecifické hudobné ciele:

Žiaci:

- ☞ získajú hudobné schopnosti prostredníctvom hudobných činností,
- ☞ realizujú hudobné činnosti na základe nadobudnutých hudobných schopností,
- ☞ na základe vlastnej skúsenosti si osvoja konkrétne poznatky z oblasti hudobnej teórie a histórie,

Špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity:

- ☞ pochopia podstatu umenia, vytvoria si vzťah k umeniu, majú priamu skúsenosť v oblasti špecifických umeleckých, estetických a psychologických kategórií – emocionalita, prežívanie, zážitok, vnímanie krásy, vlastná tvorivosť (improvizácia, kompozícia), na základe čoho dokážu reflektovať umenie, vnímať krásu, rozpoznať hodnotu, vyjadriť sa prostredníctvom umenia,

Sekundárne ciele:

- ☞ nadobudnú (prehĺbia) kľúčové kompetencie prostredníctvom hudobného umenia.

Ďalšie ciele

Kognitívne ciele - cieľom je, aby žiaci získali poznatky, vedomosti a zručnosti v procese komunikácie s hudbou. Na základe získaných vedomostí o hudbe, hudobných skúseností a hudobných zručností

- 🍏 nadobudnú schopnosť získané vedomosti a zručnosti uplatňovať pri aktívnom vnímaní a obsahovom sprístupňovaní umeleckých diel a pri elementárnej tvorivosti,
- 🍏 spoznajú najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných skladateľov jednotlivých štýlových období a ich vybrané diela,
- 🍏 uvedomia si svoju národnú identitu, a to na základe osvojenia si umeleckej výpovede hudobných diel (slovenské ľudové a národné piesne, významných diel slovenskej umeleckej hudby) v kontexte s európskou hudobnou kultúrou, získajú úctu ku svojej kultúre,
- 🍏 prostredníctvom hudobných činností získajú schopnosť vyjadrovať svoje emócie, vzťahy a postoje, teda komunikovať umeleckými prostriedkami,
- 🍏 nadobudnú schopnosť otvorene prijímať, hodnotiť a vážiť si hudobné diela a hudobné prejavy vlastného národa, iných národov a etník,
- 🍏 v kontexte s hudbou dokážu analyzovať, porovnávať a syntetizovať poznatky a podnety z iných predmetov (dejepis, etika, výtvarná, literárna výchova, zemepis, cudzí jazyk).

Socioafektívne ciele

- 🍏 prostredníctvom precítania a pochopenia hudobného diela dokážu žiaci prekonať svoj egocentrizmus, vedú sa preladiť na komunikačný a ideový kód iného človeka (autora), pochopia jeho citový a myšlienkový svet s určitou mierou stotožnenia sa. Uvedomené počúvanie hudby môže – a to úplne nenásilne – vychovávať k empatii. Tieto etické momenty vnímania hudby smerujú k socializácii a tu tkvie jedna z príčin opodstatnenosti hudobnej výchovy v systéme humanisticko-tvorivej edukácie),
- 🍏 na základe vnímania a prežívania hudobných skladieb (od ľudových piesní po rozsiahlejšie umelecké diela) slovné, výtvarné a pohybom vyjadriť svoje estetické zážitky,
- 🍏 dokážu bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr,
- 🍏 vedieť prežívať výnimočnosť významných umeleckých osobností a hľadať v ich tvorivých osudoch inšpiráciu pre vlastný život. Rešpektovať estetické a etické hodnoty obsiahnuté v hudbe,
- 🍏 schopnosť spolupracovať (pri kolektívnych hudobných činnostiach a najmä pri hudobno- dramatických činnostiach), mať zodpovednosť za plánovanie a realizáciu spoločnej a vlastnej práce,
- 🍏 vedieť oceniť silu hudby a uvedomiť si jej miesto v zmysluplnom využívaní voľného času.

Psychomotorické ciele

- 🍏 žiaci dokážu správne realizovať hudobné prejavy (vokálne, inštrumentálne, pohybové) a integrovať ich pri realizácii hudobno-dramatických činností,
- 🍏 v intonačnej a sluchovej výchove získané zručnosti vedú využiť pri svojich hudobných činnostiach,
- 🍏 na primeranej úrovni dokážu využiť nadobudnuté zručnosti pri vyjadrení svojich myšlienok, pocitov a postojov, a tak prostredníctvom hudby komunikovať s okolitým svetom.

• Hlasové činnosti

Obsahom hlasových činností na nižšom sekundárnom stupni ZŠ je upevňovanie a rozširovanie vedomostí a zručností v práci s hlasom v nadväznosti v na predchádzajúce ročník, v kultivácii speváckeho a hovoreného prejavu prostredníctvom uplatňovania a upevňovania správnych speváckych návykov.

Obsah

- rozširovanie hlasového rozsahu, hlasová hygiena (zvládnutie mutácie), správne spevácke návyky, artikulácia, spievanie jednohlasných a viachlasných piesní,
- intonácia durových a molových motívov, melodických obmien,
- elementárne vokálne tvorenie: melodická otázka-odpoveď, melodizácia textu, mien, predvetie-závetie, riekaniek, tvorivé hudobné hry,
- sluchové rozlišovanie durových a molových súzvukov a melódií,
- hudobné metrum, rytmus – spev v 2/4, 3/4, 4/4 takte, 2+3 a pod.
- orientácia v grafickom zázname jednoduchej melódie, určovanie metra, tempa, dynamiky.

Zručnosti a vedomosti

- žiak spieva na základe svojich dispozícií intonačne čisto, rytmicky presne so zodpovedajúcim výrazom jednohlasné, dvojhlasné, prípadne trojhlasné piesne ľudové aj umelé, v durových, molových a modálnych tóninách, pritom využíva získané spevácke, intonačné a sluchové návyky a zručnosti,
- orientuje sa v grafickom zázname piesní a skladieb rôznych štýlov a žánrov,
- dokáže posúdiť kvalitu vokálneho prejavu druhých,
- pozná slovenské folklórne oblasti a ich typické piesne, tance, kroje, slovenské zvyky- slovie, spoločenské funkcie piesní

• Inštrumentálne činnosti

Obsahom inštrumentálnych činností je hra a tvorba sprievodov na detských hudobných nástrojoch a ich využívanie počas hudobnej reprodukcie i produkcie, tvorba sprievodu pre hudobno-dramatické prejavy.

Obsah

- hra na hudobných nástrojoch, nástrojová reprodukcia rôznych melódií (motívov, tém, piesní, jednoduchých skladieb) improvizácia pri vyjadrovaní pocitov, nálad a javov aj v hudobno-dramatických prejavoch,
- hra a tvorba sprievodov na detských hudobných nástrojoch, prípadne keyboardu, počítača,
- pochopenie farby a možnosti detských hudobných nástrojov

Zručnosti a vedomosti

- žiak reprodukuje na základe svojich individuálnych schopností a zručností rôzne motívy, témy i časti skladieb,

- vytváranie inštrumentálnych sprievodov k piesňam, rešpektujúc ich charakter, jednoduchou improvizáciou na detských hudobných nástrojoch „podporiť“ charakter, zmeny nálad, zvýrazniť dôležité hudobné myšlienky reprodukovanej hudby.

- **Hudobno-pohybové činnosti**

Obsahom hudobno-pohybových činností je reagovanie na hudbu a stvárňovanie hudby pomocou pohybu, tanca, gesta, improvizácia a pantomimické vyjadrenie.

Obsah

- používanie taktovacích gest,
- pohybové vyjadrenie charakteru piesne a vyjadrenie hudobného výrazu a nálady, hudobnej skladby – improvizácia, pantomíma, hra na tele, tanečné kroky,
- pohybový sprievod znejúcej hudby – taktovanie, tanečné kroky, vlastné pohybové stvárnenie,
- pohybové *reagovanie* na zmeny počas znejúcej hudby – *tvarové*, tempové, dynamické, harmonické.

Zručnosti a vedomosti

- reakcia pohybom na znejúcu hudbu, na vyjadrenie metra, tempa, dynamiky, pohybu a obrysu melódie, tempa, dynamiky, v súlade s charakterom piesne alebo skladby,
- rytmizácia, taktovanie,
- realizácia hudobno-pohybových hier so spevom, vyjadrenie hudby tancom, na základe svojich individuálnych schopností a zručností vytváranie pohybových improvizácií a kreácií,
- pohybové stvárnenie jednoduchých choreografií tancov,
- žiak rozpoznáva niektoré rôznych štýlových období a žánrov, dokáže využívať vhodné hudobno-pohybové prvky v počúvaných skladbách a predviesť jednoduché pohybové stvárnenie hudby.

- **Percepčné činnosti**

Obsahom percepčných činností je aktívne vnímanie a prežívanie hudby, počas ktorej žiak poznáva hudbu vo všetkých jej žánrových, štýlových a funkčných podobách, dokáže zadeliť dielo do obdobia, hudbu analyzovať a charakterizovať.

Obsah

- orientácia v hudobnom priestore a elementárna analýza hudobnej skladby prostredníctvom dominujúcich hudobno-vyjadrovacích prostriedkov, ich význam pre pochopenie hudobného diela, funkcia hudby vzhľadom k životu jedinca a spoločnosti, kultúrnym tradíciám a zvykom,
- hudobné dielo a jeho autor,
- sluchové rozlišovanie jednotlivých hudobných žánrov na základe ich charakteristických znakov,
- využitie vhodných miest v skladbách na spoluúčasť so spevom, inštrumentálnou hrou, pohybom, recitovaným slovom apod.
- verbálne vyjadrenie svojho názoru a zážitku z počúvanej hudby.

Zručnosti a vedomosti

- žiak sa orientuje v znejúcej hudbe, na základe použitých výrazových prostriedkov hudby, ktoré vníma, chápe ich funkciu a komunikačné schopnosti hudby,
- dokáže zaradiť, charakterizovať počúvanú skladbu vokálnu alebo inštrumentálnu z hľadiska štýlového obdobia a žánru, postrehne výrazné hudobné myšlienky, ich variácie, napätie a uvoľnenie hudby,
- dokáže verbalizovať svoj názor, hudobný zážitok, *predstavy od konkrétnych k abstrakcii princípov, všeobecným zákonitostiam a ich materializácii hudobnými prostriedkami*,
- verbalizuje hudobný zážitok, svoj názor, pri vzájomnej konfrontácii stanovísk vedie dialóg, dokáže hodnotiť a porovnávať počúvané skladby,
- pozná mená najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných skladateľov a ich najznámejšie diela

- **Hudobno-dramatické činnosti**

Obsahom hudobno-dramatických činností na druhom stupni ZŠ je využitie všetkých činností, zručností a vedomostí na budovaní a predvedení dramatického príbehu. Zapojené sú aj získané skúsenosti a vedomosti z ostatných esteticko-výchovných predmetov: výtvarná výchova, literárna výchova - dramatizácia, etická, tanečná zložka pohybovej výchovy.

Zručnosti a vedomosti

- integrácia a komplexné využitie vokálnych, hudobno-pohybových, inštrumentálnych, percepčných činností spojených v dramatickom príbehu (hudobnej rozprávky, hudobného príbehu, hudobného divadla, hudobnej dielne pod.) v javiskovom predvedení.

- žiak získava schopnosť empatického a asertívneho správania sa.
- Postoje**
- žiak spoznávaním hudby rôzneho typu, žánru a obdobia (národnú, regionálnu, iných národov, vo všetkých žánrových, štýlových a funkčných podobách, z hľadiska spoločenského, historického) rešpektuje špecifiká, váži si kultúru svojho národa a iných národov. V rámci medzipredmetových vzťahov dokáže vyjadriť a verbalizovať svoj názor na hudobné umenie rôznych štýlových období, hudby súčasnosti, tanečnej, populárnej, džezovej ako aj na iné formy tvorivých prejavov, napr. na literatúru, výtvarné umenie;
  - žiak prostredníctvom dobre usmerňovanej výchovy hudbou a k hudbe pochopí, že hudobné aktivity sú ušľachtilou formou trávenia voľného času;
  - podporovanie samovzdelávania a sebahodnotenia;
  - motivácia na hľadanie – vzbudenie zvedavosti, záujmu, byť lepším (podnecovaním záujmu žiakov o kvalitnú hudbu a o ich tvorcov a interpretov: poukázať na obdivuhodnosť konania niektorých skladateľov a interpretov);
  - osvojiť si správanie sa na koncertoch a slávnostných podujatiach;
  - prostredníctvom spoločných hudobných činností a získaných vedomostí pestovať kompetenciu spolupracovať s druhými, chápať a rešpektovať multikulturalitu a odlišnosť, osvojiť si pozitívne etnické postoje.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♪ spievať intonačne čisto, ♪ tvorivo pracovať s hlasom, 	<p>Hlasové činnosti</p> <p>ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom</p> <p>syntéza zručností, vedomostí a návykov z ročníkov 5.-8.</p>
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♪ správne používať elementárne hudobné nástroje, ♪ správne používať hrací aparát, ♪ hrať na jednom klasickom štandardizovanom hudobnom nástroji, ♪ podľa sluchu a podľa notového zápisu zahrať melodickú líniu, ♪ tvorivo pracovať s hudobnými nástrojmi (so zvukom), ♪ prezentovať výsledky svojej práce ako sólový hráč, alebo v rôznych inštrumentálnych zoskupeniach, 	<p>Inštrumentálne činnosti</p> <p>hra na elementárnych hudobných nástrojoch</p> <p>hra na klasickom hudobnom nástroji (zobcová flauta, keyboard, klavír, gitara a pod.)</p> <p>elementárna improvizácia, kompozícia</p> <p>vystúpenie pred obecnstvom (pred spolužiakmi, rodičmi)</p>
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♪ aktívne počúvať hudbu, ♪ rozoznať podľa farby zvuku ľudské hlasy, ♪ rozoznať podľa farby zvuku, vzhľadu i názvu klasické hudobné nástroje, ♪ rozoznať podľa zvuku, vzhľadu i názvu bežné nástrojové zoskupenia v klasickej hudbe, ľudovej hudbe i v populárnej hudbe ♪ vymenovať koncertné sály, výstavné a muzeálne priestory venované hudbe vo svojom regióne, na Slovensku i vo svete, ♪ vymenovať niektorých významných umelcov a hudobné telesá slovenskej a svetovej hudobnej kultúry, 	<p>Aktívne počúvanie hudby</p> <p>skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov</p> <p>soprán alt, tenor, bas, detský hlas, ženský zbor, mužský zbor, zmiešaný zbor, detský zbor</p> <p>nástroje relatívne bežne používané v stredoeurópskej kultúre: napr. flauta, hoboje, klarinet, fagot, trúbka, lesný roh, pozauna, tuba, husle, viola, violončelo, kontrabas, klavír, organ, gitara, harfa, cimbal, bežné biele nástroje</p> <p>napr. sláčikové kvarteto, dychové kvinteto, komorný orchester, symfonický orchester, cimbalovka, dychovka, rôzne nástrojové a zoskupenia v tzv. populárnej hudbe.</p>
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♪ pohybom reagovať na počutú hudbu, ♪ zapamätať si jednoduché choreografie, 	<p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <p>kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové</p>

<ul style="list-style-type: none"> ♪ navrhnuť pohyb k hudbe, ♪ navrhnuť hudbu k pohybu, ♪ navrhnuť jednoduché choreografie, ♪ pohybovo improvizovať, ♪ zatancovať základné krokové schémy štandardných tancov 	<p>charakteristiky hudby zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku pohybová spontánnosť, uvoľnenosť valčík, polka, tango, príp. niektoré ľudové párové tance</p>
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♪ podľa vlastných návrhov vytvárať hudobno-dramatické celky, ♪ príp. zhotoviť a spracovať videozáznam projektu, ♪ diskutovať o vlastnom hudobno-dramatickom projekte, ♪ koncentrovane a s porozumením sledovať profesionálne hudobno-pohybové predstavenie, opísať ho vlastnými slovami i odbornou terminológiou, diskutovať o ňom. 	<p>Hudobno-dramatické činnosti</p> <p>syntéza hlasových, inštrumentálnych, hudobno-pohybových a hudobno-vizuálnych činností kamera, mikrofón, zvukové reproduktory, počítač, projekcia kritické myslenie návšteva hudobného divadla, opery, operety, muzikálu a pod. v profesionálnom divadle, alebo sledovanie predstavenia z videozáznamu.</p>

VÝCHOVNÉ A VZDELÁVACIE STRATÉGIE

Nadväzujúc na spôsobilosti získané v priebehu predchádzajúceho (primárneho) vzdelávania absolvent nižšieho sekundárneho vzdelania má **osvojené tieto kľúčové kompetencie** :

kompetencia k celoživotnému učeniu sa

- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať (*na konkrétnych príkladoch vychovávať vnímavých, aktívnych poslucháčov, viesť žiakov k tomu, aby nekriticky nepodliehali módnym vlnám, reklame a subkultúre, ale boli skôr bez predsudkov k nim*)

sociálne komunikačné kompetencie

- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie (*na vyučovacích hodinách aj domácej príprave dokáže využívať všetky dostupné IKT*)
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk (*svojimi teoretickými poznatkami a praktickými zručnosťami žiak participuje na rozvíjaní osobnostnej, sociálnej komunikačnej kompetencie*)

kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií

- je schopný nahrávať a prehrávať zvuky a videá (*viesť žiakov k jednoduchým technickým úkonom – vytváranie hudobných kópií, práca s mikrofónom, ozvučovací technikou*)
- dokáže využívať IKT pri vzdelávaní (*zadávanie projektových prác*)

kompetencie občianske

- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie (*konkrétnymi príkladmi vychovávať žiakov, aby boli hrdí na vlastné slovenské kultúrne bohatstvo a históriu, aby mali kladný vzťah ku kultúrnemu životu spoločnosti a v budúcnosti sa na ňom sami podieľali*)

kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na vyššom stupni umeleckej gramotnosti prostredníctvom vyjadrovacích prostriedkov hudobného umenia (*sebarealizácia spevom, tancom, hudobno-dramatickou aktivitou na vyučovacích hodinách, v kultúrnych programoch, súťažiach*)
- dokáže sa orientovať v umeleckých druhoch a štýloch a používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky (*na vyučovaní upevňovať základné poznatky z hudobnej teórie, dejín hudby*)
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti (*citlivým prístupom formovať a rozvíjať emocionálny svet žiakov*)
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu) (*usmernenie o pravidlách pred hudobnými a ostatnými spoločenskými podujatiami*)
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr (*vychovávať žiakov tolerantných k iným kultúram a názorom*).

PRIEREZOVÉ TÉMY

Multikultúrna výchova – V predmete HUV dochádza najprv k uvedomeniu si vlastnej kultúry a to prostredníctvom štúdia ľudového umenia i hudobných artefaktov slovenských skladateľov. Počas štúdia dochádza následne k štúdiu kultúr rôznych krajín a etník sveta a ku konfrontácii kultúr. Snažíme sa, aby si žiaci uvedomili hodnotu kultúrneho dedičstva svojho národa a rešpektovali kultúru národov resp. etník v našej krajine či vo svete.

Mediálna výchova - Žiakov sa snažíme viesť ku kritickému prijímaniu informácií prostredníctvom médií (internet, rozhlas, televízia, tlač) ako po stránke hudobného obsahu i iného. Zároveň vytvárame podmienky, aby žiaci efektívne komunikovali prostredníctvom spomenutých médií.

Osobnostný a sociálny rozvoj - Cieľom je prispieť ku komplexnému osobnostnému rastu žiaka a rozvoju jeho životných zručností. Uplatňovaním tejto prierezovej témy sa vytvára prostredie pre podporu individuality a zdravého sebavedomia žiaka na jednej strane a rozvoj zmyslu pre spoločnosť založenej na rovnosti a tolerancii na druhej strane. V predmete hudobná výchova sa táto téma naplňa prostredníctvom hudobných činností, cieľavedomej príprave k hudobnej produkcii žiaka individuálne no najmä v spolupráci s triednym kolektívom.

Environmentálna výchova - V množstve hudobných diel nachádzame i také, v ktorých sa zrkadlí pozitívny vzťah k životu, k prírode, k ľuďom. Či už sú to ľudové piesne, populárne piesne alebo skladby klasickej hudby. Ich analýzou a následnou diskusiou v triednom kolektíve chceme kreovať resp. posilňovať pozitívne postoje žiakov a tvoriť a upevňovať hodnotový systém v prospech životného prostredia.

Regionálna kultúra a tradičná ľudová kultúra - Cieľom zaradenia prierezovej témy do vyučovania je vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti - V predmete HUV budeme viesť žiakov k uvedomelej príprave hudobnej produkcie – hudobného projektu, individuálne i v skupinách, kde budú rozvíjať svoje kooperačné kompetencie. Pri hudobných činnostiach budú žiaci využívať nástroje IKT k tomu prislúchajúce. Dôraz budeme klásť hlavne na kultivovanú, estetickú prezentáciu, či už projektov, hudobnej produkcie a pod.

UČEBNÉ ZDROJE

Učebnica Hudobná výchova pre 8. ročník, E. Langsteinová, B. Felix, SPN, Mladé letá, s.r.o., Bratislava,

CD Jano Pavelčák deťom, 5. – 9. ročník

Pomocné texty: HOP DO POP, Abeceda modernej populárnej hudby - Yvetta Lábska

Multimediálne zdroje:

Dejiny hudby a umenia pre školu a prax – Klára Kuliková, 2008, Rokus, ISBN 8089055791

Zábavný učiteľ hudby – P. Černý, M. Keltner,

SPG CD k učebniciam HV od Jana Pavelčáka

Iné: Didaktické pomôcky vytvorené v projekte „Podpora sociálnej inklúzie MRK - vzdelávanie pre všetkých“ ITMS 26130130045

Didaktická technika

CD prehrávač, detské hudobné nástroje, PC, dataprojektor, interaktívna tabuľa, internet

KRITÉRIA, METÓDY A FORMY HODNOTENIA

Hodnotenie

Žiaci sú v predmete HUV hodnotení známku podľa Metodického pokynu č. 22/2011-R na hodnotenie žiakov ZŠy.

Charakter HUV vyžaduje hodnotiť postoj žiaka k hudbe, jeho formujúce sa názory na svet, ktorý ho obklopuje, jeho estetické úsudky, snahu vzdelávať sa v hudbe a zlepšovať svoje hudobné prejavy.

Ústne skúšanie

orientačné – rozhovor (otázky jasné, jednoznačné, logicky presné, štylisticky správne)

samostatný ústny prejav žiaka – súvislá odpoveď – klasifikácia (predmetom hodnotenia - úroveň vedomostí, logické zvládnutie učiva, aplikačné schopnosti, proces myslenia, poznanie v širších súvislostiach...)

Podľa povahy učiva zamerané na: reprodukovanie učiva; porovnávanie údajov, faktov; konštatovanie údajov, faktov

Hodnotenie úrovne prejavu so zreteľom na dispozície žiaka v jednotlivých činnostiach (vokálno-intonačnej / inštrumentálnej / hudobno-pohybovej / percepčnej / hudobno-dramatickej).

Písomné skúšanie: cvičenie v zošite, didaktický test, domáca úloha - tvorba projektov a ich prezentácia.

Vypracovala: Mgr. Beáta Blaščáková 8/2019

Schválila riaditeľka ZŠ Ing. Zuzana Pálmayová dňa 2.9.2019